

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. III. 20.284/2010/9. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Cserpák Judit ügyvéd (6000 Kecskemét, Fecske u. 18. I/3. szám) által képviselt I. rendű felperes neve (felperes címe) I. r. és a Dr. Cserpák Judit ügyvéd (6000 Kecskemét, Fecske u. 18. I/3. szám) által képviselt II. rendű felperes neve (felperes címe) II. r. felperesnek-, a Dr. Berberovics Gábor ügyvéd (1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 4. szám) által képviselt I. rendű alperes neve (alperes címe) II. r., a Dr. Petróczy Zoltán eseti gondnok, ügyvéd (6000 Kecskemét, Klapka u. 12. szám) által képviselt ifj. II. rendű alperes neve (alperes címe) VII. r. és a Dr. Berberovics Gábor ügyvéd (1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 4. szám) által képviselt III. rendű alperes neve (alperes címe) VIII. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2010. március 10. napján kelt, 5. P. 21.190/2009/30. számú ítélete ellen a felperesek részéről 31., 32. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2010. november 9. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen az I. és II. r. felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg a II. és VIII. r. alperesek részére 250 000 (Kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A VII. és a VIII. r. alperes a II. r. alperes és a 2008. november 24. napján elhunyt I. r. alperes gyermekei.

Az I. r. felperes 1999. szeptember 3. és 2000. december 31. napja között 100 000 000 Ft feletti kölcsönt nyújtott az I. és a II. r. alperes részére.

Az I. r. felperes, mint hitelező 2003. augusztus 1. napján kölcsönszerződést kötött az I-II. r. alperesekkel, mint egyetemleges adósokkal, amely szerint az I. r. felperes havi 3 %-os kamat mellett 1 000 000 Ft kölcsönt adott az I-II. r. alpereseknek 2004. augusztus 1. napjáig.

2003. november 3. napján az I. r. felperes, mint hitelező és az I-II. r. alperesek, mint egyetemleges adósok által megkötött kölcsönszerződés szerint az I. r. felperes 5 000 000 Ft kölcsönt adott az I-II. r. alperesek részére havi 3 %-os kamat mellett 2004. december 31-ei visszafizetési határidővel.

Az I. r. felperes, mint hitelező 2004. január 1. napján újabb kölcsönszerződést kötött az I-II. r. alperessel, és a M-É. Kft-vel, mint egyetemleges adósokkal 9 500 000 Ft kölcsönösszeg vonatkozásában havi 3 %-os kamat mellett 2004. március 31. napi visszafizetési határidővel.

Ugyanaznap a felek - az I. r. felperes, mint hitelező és az I-II. r. alperesek, valamint a M-É. Kft, mint egyetemlegesen adósok - 104 994 500 Ft összegű kölcsönre is kötöttek kölcsönszerződést havi 3 %-os kamat mellett azzal, hogy a kölcsön visszafizetését az adósok leghamarabb 2004. december 31. napjáig, legkésőbb 2005. december 31. napjáig vállalták.

Szintén 2004. január 1. napján a II. r. felperes, mint hitelező is kötött összesen 4 db kölcsönszerződést az I-II. r. alperesekkel és a M-É. Kft-vel, mint egyetemleges adósokkal szerződésenként 5 000 000 Ft - összesen 20 000 000 Ft - kölcsön nyújtására havi 3 %-os kamat mellett 2004. augusztus 31-ei visszafizetési határidő meghatározásával.

Az I. r. felperes és az I-II. r. alperesek által 2004. január 13. napján aláírt közös nyilatkozatban az aláírók kijelentették, hogy közöttük 2004. január 1. napján 9 500 000 Ft, valamint 104 994 500 Ft tárgyában létrejött kölcsönszerződéseken kívül egyéb hatályos kölcsönszerződés nincs. A II. r. felperes, valamint az I-II. r. alperesek által 2004. január 13. napján aláírt nyilatkozat szerint pedig - ellentétben a későbbi nyilatkozatokban és a perben is hivatkozott 4 db egyidejű szerződéssel és összesen 20 000 000 Ft-ban megjelölt összeggel - közöttük a 2004. január 1. napján kelt 5 db, egyenként 5 000 000 Ft, összesen 25 000 000 Ft összegű kölcsönszerződéseken kívül egyéb hatályos kölcsönszerződés nincs. Az I. r. felperes, mint hitelező, valamint az I-II. r. alperesek, mint egyetemleges adósok között 2004. február 6. napján kölcsönszerződés jött létre 2 000 000 Ft-ra havi 3 %-os kamat mellett, a visszafizetési határidő 2005. február 6. napjában történő meghatározásával.

A 2004. március 1. napján kötött kölcsönszerződéssel pedig H.Jné 5000 EUR összeget adott kölcsön az I-II. r. alpereseknek, mint egyetemleges adósoknak havi 3 %-os kamat mellett 2005. március 1. napi visszafizetési határidővel. Az ezen kölcsönszerződésből eredő követelését H. Jné a 2004. július 1. napján kelt engedményezési szerződéssel az I. r. felperesre engedményezte.

Az I. r. felperes, mint hitelező a 2004. április 5. napján kelt kölcsönszerződéssel 25 000 EUR kölcsönt nyújtott az I-II. r. alpereseknek, mint egyetemleges adósoknak havi 3 %-os kamat mellett 2005. április 5-ei visszafizetési határidőt meghatározva.

A 2004. december 13. napján kelt átvételi elismervény szerint az I-II. r. alperesek 7 000 000 Ft összegű kölcsönt vettek át az I. r. felperestől, és havi 6 %-os kamat mellett 2005. január 31. napjáig vállalták a kölcsön visszafizetését.

Az I. r., illetve a II. r. felperes, valamint az I-II. r. alperesek - továbbá a M-É. Kft. - között 2004. december 29. napján és 2005. április 2. napján több megállapodás is létrejött, amelyekben az I-II. r. alperesek a 2004. évben létrejött kölcsönszerződéseken alapuló tartozásaikat elismerték, egyben megállapodtak a felek a teljesítési határidők további meghosszabbításában.

Az I-II. r. alperesek önként nem tettek eleget a fizetési kötelezettségüknek, ezért az I. r. felperes végrehajtást kezdeményezett velük szemben. A H.G. önálló bírósági végrehajtó által .../2006. számon foganatosított végrehajtás során csak a kamatok egy része került behajtásra, 2010. február 10. napján a fennálló tartozás összege 308 806 048 Ft.

Mivel az I-II. r. alperesek a fizetési kötelezettségeiknek önként nem tettek eleget, a II. r. felperes által kezdeményezett végrehajtási eljárásban H.G. önálló bírósági végrehajtó által .../2006. számon foganatosított végrehajtás során csak a kamatok egy része került behajtásra, a fennálló tartozás 2010. február 10. napján 51 382 926 Ft.

Az I-II. r. alperesek, mint eladók 2001. augusztus 22. napján adásvételi szerződést kötöttek a VII-VIII. r. alperesekkel, mint vevőkkel a ... belterület hrsz-ú, ..., ... szám alatti ingatlan 1/2-1/2 tulajdoni illetőségére vonatkozóan 16 740 000 Ft vételár fejében az

I-II. r. alperesek haszonélvezeti jogának fenntartása mellett. .. Város Polgármesteri Hivatala Városi Gyámhivatala a 2001. augusztus 24. napján kelt határozatával engedélyezte a VII-VIII. r. alpereseknek az ERSTE Bank Rt. ...-i Fiókjánál gyámhatósági folyószámlán kezelt pénzükből egyenként 8 370 000 Ft, összesen 16 740 000 Ft felhasználását az ingatlanvásárlásra. A bankszámláról 2001. augusztus 24. napján történt kifizetés.

A VII-VIII. r. alperesek tulajdonjoga mind az öt esetben bejegyzésre került az ingatlan-nyilvántartásba.

Az I-II. r. alperesek 1998. február 19. napja és 2005. április 4. napja között tulajdonosai voltak a Cg. ... cégjegyzékszámú Q-P. Kft-nek. 2005. április 4. napján az I. r. alperes 31 500 000 Ft vételárért G.Gy-nek, míg a II. r. alperes 3 500 000 Ft vételárért R.J.-nak adta el az üzletrészt. G.Gy. és R.J. 2005. november 9. napján az üzletrészeiket 35 000 000 Ft vételárért továbbadták az I. r. alperesnek, aki még ezen a napon továbbértékesítette azt Dr. F.K. részére 24 500 000 Ft, illetve D.J. részére 10 500 000 Ft vételárért. A D.J-fel kötött adásvételi szerződés 2005. december 7. napján felbontásra került.

Az I. r. alperes 1991. augusztus 3. napja és 2005. április 4. napja között tulajdonosa volt a Cg. ... cégjegyzékszámú N. Kft-nek is, míg a II. r. alperes 1998. december 5. és 2005. április 4. napja között volt tulajdonosa ennek a cégnek. Az I. r. alperes az üzletrészt 2005. április 4. napján 8 100 000 Ft vételárért eladta G.Gy.-nek, a II. r. alperes ugyanezen a napon az üzletrészt 100 000 Ft vételárért adta el R.J.-nak. A vevők az üzletrészeiket 2005. november 9. napján 9 000 000 Ft vételárért eladták az I. r. alperesnek, aki ugyanezen a napon adásvételi szerződéssel azokat átruházta Dr. F.K.-ra 6 300 000 Ft-ért, illetve Bné U.M.-ra 2 700 000 Ft-ért. Ez utóbbi adásvételi szerződés később felbontásra került.

A Cg. ... cégjegyzékszámú P-S. Kft-nek is tulajdonosai voltak az I-II. r. alperesek 2003. június 23. napja és 2005. április 4. napja között. Az I. r. alperes az üzletrészt 2005. április 4. napján 2 850 000 Ft vételárért G.Gy.-nek, míg a II. r. alperes 150 000 Ft vételárért az üzletrészt R.J. részére eladta. A vevők 2005. november 9. napján az üzletrészeiket az I. r. alperesre átruházták, aki ugyanezen a napon azt továbbadta Dr. F.K. részére 2 100 000 Ft vételárért, és D.J.-nek 900 000 Ft vételárért, ez utóbbi adásvételi szerződés azonban 2006. március 5. napján felbontásra vevőknek.

Az I-II. r. alperesek 2002. szeptember 4. napja és 2005. március 23. napja között tulajdonosai voltak a Cg. ... cégjegyzékszámú M-É. Kft-nek (későbbi nevén D-Á. Kft-nek) is. Üzletrészeiket 2005. március 23. napján összesen 3 000 000 Ft vételárért eladták B.T. és Dr. G.G. vevőknek.

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztálya előtt ... Bü. számon folyamatban volt nyomozás során az I. r. alperes a 2005. szeptember 29. napján kelt nyilatkozata szerint 2001. évben kötött kölcsönszerződést az I. r. felperessel, aki felajánlotta neki, hogy szabad tőkéjéből szívesen ad kölcsönt. A szerződések szerinti kölcsönöket havi 3 %-os kamatra - egyszer 6 %-os kamatra - adta az I. r. felperes. Az I. r. alperes állítása szerint évente, január 1. napján új szerződéseket kötöttek, ami az aktuális tartozásokat tükrözte. Az I. r. felperes 10-12 alkalommal adott kölcsönt az I. r. alperesnek. Az APEH Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága előtt a ... számon folyamatban volt ügyben, 2005. november 17-én tartott meghallgatásán az I. r. alperes úgy nyilatkozott, hogy az I.

r. felperes mintegy 100-130 000 000 Ft összegű kölcsönt adott neki 2000 év végétől vagy 2001 év elejétől kezdődően.

Az eredetileg a Bács-Kiskun Megyei Bíróság előtt 10. G. 40.348/2005. számon folyamatban volt perben a felperesek kereseti kérelmükben kérték a Q-P.Kft., a N. Kft., a P-S. Kft., valamint a D-Á. Kft. vonatkozásában létrejött üzletrész adásvételi szerződések érvénytelenségének és hatálytalanságának a megállapítását az I-II. r. alpereseken kívül G.Gy. III. r. alperes, R.J. IV. r. alperes, B.T. V. r. alperes, Dr. G.G. VI. r. alperes, D.J. IX. r., Dr. F.K. X. r. és Bné U.M. XI. r. alperesekkel szemben. Mivel a per folyamatban léte alatt az üzletrész adásvételi szerződések egy részét a szerződést kötő felek felbontották, ezért a felperesek a III-IV-V-VI-IX-X-XI. r. alperesekkel szemben a keresetüktől elálltak, és a bíróság a pert az ő vonatkozásukban megszüntette.

A felperesek a módosított keresetükben annak a megállapítását kérték, hogy egyrészt az I-II. r. alperesek, másrészt a VII-VIII. r. alperesek között 2001. augusztus 10. napján a ... belterület ..., ..., ... és ... hrsz. alatti ingatlanok vonatkozásában, valamint a 2001. augusztus 22. napján a ... belterület ... hrsz. alatti ingatlan vonatkozásában megkötött adásvételi szerződések fedezetelvonó jellegűek, emiatt hatálytalanok, és kérték a VII-VIII. r. alperesek kötelezését annak tűrésére, hogy egyrészt az I-II. r. felperesek, másrészt az I-II.r. alperesek között létrejött kölcsönszerződések alapján - amennyiben a tartozások az I-II. r. alperesektől nem hajthatók be - az ingatlanokból a felperesek kielégítést nyerjenek.

Kérték továbbá az adásvételi szerződések színleltége, illetve jó erkölcsbe ütköző jellege miatti érvénytelensége folytán a VII-VIII. r. alperes bejegyzett tulajdonjogának a törlését, és a szerződéskötést megelőző állapot helyreállítása címén az I-II. r. alperes tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését.

Kereseti kérelmükben előadták, hogy az I-II. r. alperesek arra hivatkozva kérték kölcsönt, hogy a jól menő vállalkozásaikat kívánják továbbfejleszteni. A kölcsön fedezetéül az üzletrészeiket ajánlották fel, más fedezet nem volt, a felperesek pedig elfogadták a cégeket fedezetül.

A Bács-Kiskun Megyei Bíróság előtt folyamatban volt perben a III-IV. r. alperes is akként nyilatkoztak írásban, hogy a perbeli üzletrészek megvásárlása során nem tudtak arról, hogy az I-II. r. alpereseknek más személyek felé tartozásai állnak fenn, illetve azok milyen összegűek. A III. r. alperes 2005. áprilisa körül, a IV. r. alperes pedig a per során szerzett tudomást arról, hogy az I-II. r. alpereseknek a felperesek felé nagy összegű tartozásaik állnak fenn.

A Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 10. G. 40.348/2005/107-I. számú ítéletével megállapította, hogy az I-II. r. alperesek és a VII-VIII. r. alperesek által 2001. augusztus 22. napján megkötött, a hrsz-ú ingatlanra vonatkozó, valamint a II. r. alperes és a VII-VIII. r. alperesek által 2001. augusztus 13. napján megkötött, a, ..., ..., ... és ... hrsz-ú ingatlanokra vonatkozó adásvételi szerződések az I-II. r. felperesekkel szemben hatálytalanok, és kötelezte a VII-VIII. r. alpereseket annak tűrésére, hogy az I-II. r. felperesek az I-II. r. alperesekkel kötött kölcsönszerződésből eredő követeléseiket - a behajthatatlanság igazolását követően - az átruházott ingatlanokból kielégíthessék.

A másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a Gf. III. 30.173/2007/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét - a fellebbezési kérelmek, illetve a fellebbezési ellenkérelem

korlátaira tekintet nélkül - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasította.

Végzése indokolása szerint az elsőfokú bíróság elvétette a véglegesített kereset tárgyában a bizonyítás irányát, mert a szerződés fedezetelvonó jellegének a megállapíthatóságához az szükséges, hogy az üzletkötés időpontjában összefüggés legyen a szerződés tárgya és a kielégítés alapja között. Az elvonásnak a fedezetül szolgáló vagyon tekintetében kell megvalósulnia. Az elsőfokú bíróság azonban nem tisztázta, hogy a perbeli ingatlanok milyen összegű tartozások kielégítési alapjának tekinthetőek, és nem tette vizsgálat tárgyává azt sem, hogy az I-II. r. alperesek oldalán 2001. évben mi volt tekinthető a kielégítés alapjául szolgáló vagyonnak.

A megismételt eljárásban a felperesek módosították a keresetüket, és az adásvételi szerződések érvénytelenségére alapított keresetüket már nem tartották fenn, csupán az öt szerződés hatálytalanságának a megállapítását kérték azok fedezetelvonó jellege miatt, és kérték a VII-VIII. r. alperesek kötelezését annak tűrésére, hogy az I-II. r. felperesek a kölcsönszerződésekből fennálló tartozásai kielégítést nyerhessenek az ingatlanokból végrehajtás útján arra az esetre és annyiban, amennyiben az I-II. r. alperesek vagyona erre nem nyújt fedezetet.

A II. r., a VII-VIII. r. alperesek a módosított kereset elutasítását kérték arra hivatkozva, hogy nem bizonyított a szerződések fedezetelvonó jellege.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerint tájékoztatta a feleket arról, hogy a perben kinek, és mit kell bizonyítania.

A perben a felperesek utaltak az I. r. alperesnek a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztálya által folytatott nyomozás, illetve az APEH Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága által folytatott eljárásban tett nyilatkozataira, amelyek szerint az I. r. felperes 2000. év végétől vagy 2001. év elejétől kezdődően 100-130 000 000 Ft közötti összeget adott kölcsön az I. r. alperesnek.

Állították, hogy az I. r. felperes 1999. szeptember 3. napja és 2000. december 31. napja között 100 000 000 Ft-ot meghaladó, de 170 000 000 Ft-ot el nem érő kölcsönt adott az I-II. r. alperesek részére. Előadták, hogy a későbbiekben a kölcsönszerződések megsemmisítésre kerültek. 2001-2002. években új kölcsönt nem folyósítottak, de 2003. évben újabb három kölcsönszerződés jött létre kisebb összegekre, majd 2004. évben ismét kölcsönszerződést kötöttek. 2003. december 30. napján az I-II. r. alperes 31 505 500 Ft tőketörlesztést teljesített.

A II. r. alperes nyilatkozata szerint ő 2001. augusztusát megelőzően bár ismerte a felpereseket, de velük szerződéses kapcsolatban nem állt, kölcsönügyletben adóstársként nem szerepelt.

A perben tanúként meghallgatott G.Gy. úgy nyilatkozott, hogy a keresetlevél kézhezvételekor szerzett tudomást arról, hogy az I-II. r. alperesek tartoznak a felperes felé. Az I. r. alperes a tanút arról tájékoztatta, hogy a 2000, vagy 2001 évben létrejött szerződés alapján 100 000 000 Ft fölötti tartozása áll fenn.

R.J. tanúvallomásában előadta, hogy az I. r. alperes 2005. novemberében mondta el neki, hogy az I-II. r. alperes 2000 évtől nagyobb összeggel tartozik az I-II.r. felpereseknek.

Mné K.A. - aki 2000. decemberétől 2007. novemberéig az I-II.r. felperesek ügyvédi irodájában dolgozott titkárnóként - tanúvallomása szerint az I. r. felperes és az I-II. r. alperesek között 2000. decemberében jött létre kölcsönszerződés 100-150 000 000 Ft tekintetében, és a 2000. évet követően is több általa készített és tanúként aláírt kölcsönszerződés jött létre a felek között, az okiratok aláírásakor pedig mindig sor került pénz átadására is.

Dr. F.K. tanú elmondta, hogy ő képviselte az I-II. r. alpereseket a folyamatban volt büntetőeljárásokban, és a tényállás feltárása során tudta meg, hogy a kölcsönszerződéseknek 2000. év végére visszanyúló előzménye volt, a kölcsönszerződések évente meghosszabbításra kerültek.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét nem találta alaposnak, és ítéletével elutasította azt.

Egyetemlegesen kötelezte az I-II. r. felpereseket, hogy fizessenek meg a II. r. alperes és a VIII. r. alperes részére 15 napon belül 960 000 Ft elsőfokú és 480 000 Ft másodfokú perköltséget, valamint fizessenek meg 15 napon belül a VII. r. alperesi képviselő részére 100 000 Ft elsőfokú és 50 000 Ft másodfokú eseti gondnoki díjat.

Egyetemlegesen kötelezte az I-II. r. felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak, felhívásra 900 000 Ft kereseti és 900 000 Ft fellebbezési eljárási illetéket.

A Bács-Kiskun Megyei Bíróság 10. G. 40.348/2005/61. számú végzésével elrendelt biztosítási intézkedést megszüntette, és megkereste a ...-i Körzeti Földhivatalt a ... belterület ... hrsz-ú ingatlanra bejegyzett zárlat törlése végett.

Megszüntette a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 10. G. 40.348/2005/89. számú végzésével elrendelt biztosítási intézkedést, és megkereste a ...-i Körzeti Földhivatalt a ... belterület ..., ..., ... és ... hrsz-ú ingatlanokra bejegyzett zárlat törlése végett.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság a Ptk. 203. § (1)-(2) bekezdései alapján kifejtette, hogy harmadik személy a szerződés relatív hatálytalanságára akkor hivatkozhat, ha a szerződés megkötésének időpontjában fennállott igényének a kielégítésére a szerződés tárgya fedezetül szolgált volna, és annak elvonása miatt az átruházóval szembeni követelésének teljesítése részben vagy egészben lehetetlenné vált. A jelen perben tehát a felpereseknek bizonyítani kellett volna, hogy a szerződések megkötése időpontjában az I-II. r. alperesek mennyi összeggel tartoztak, a tartozások alapjául szolgáló kölcsönszerződések pontos tartalmát, illetve a feleknek a visszafizetéssel kapcsolatos megállapodását.

Az elsőfokú bíróság G.Gy., R.J., Mné K.A. és Dr. F.K. tanúvallomásai alapján azt állapította meg, hogy az adásvételi szerződések megkötését megelőzően az I-II. r. alpereseknek 1999. szeptember 3. napja és 2000. december 31. napja között az I. r. felperes felé 100 000 000 Ft összeget meghaladó tartozása keletkezett. A perben azonban nem sikerült feltárni részletesebben a kölcsönszerződések lényeges körülményeit, feltételeit. A tartozás alapjául szolgáló szerződés pontos tartalmának ismerete nélkül viszont nem lehetett megállapítani azt a Debreceni Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében előírt tény, hogy a szerződés tárgya és a kielégítés alapja között az ügyletkötés időpontjában fennállt-e összefüggés.

A felperesek a keresetlevelükben kifejezetten azt állították, hogy azért adtak kölcsönt az I-II. r. alpereseknek, mivel a kölcsön visszafizetéséhez az üzletrészeik fedezetül szolgáltak, amit a felperesek elfogadtak, és más fedezetet nem tudtak az alperesek felajánlani.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a H.G. önálló bírósági végrehajtó által .../2006. és a .../2006. számon fogantatosított végrehajtások alapjai a 2004. január 1. napján, vagy azt követően megkötött kölcsönszerződések voltak, és nem képezték alapját a 2004. január 1. napját megelőzően létrejött kölcsönszerződések. Az I-II. r. felperesek, valamint az I-II. r. alperesek a 2004. január 13. napján kelt közös nyilatkozatukban egybehangzóan kijelentették, hogy a 2004. január 1. napján kelt kölcsönszerződésekön kívül egyéb, hatályos kölcsönszerződés nincs közöttük.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az I-II. r. alperesek valóban, már 2001. augusztus 10. napja előtt is kaptak nagy összegű kölcsönöket az I. r. felperestől, és a visszafizetési kötelezettségüknek részben eleget tettek.

A felperesek azonban az I-II. r. alperesekkel 2004. január 1. napján és azt követően kötött, formailag új kölcsönszerződések alapján érvényesítették az igényüket bírósági úton, majd a jogerős bírósági határozat alapján indítottak végrehajtást. A 2004. évben megkötött kölcsönszerződések nem utaltak vissza a korábban kötött szerződésekre, sőt, a 2004. január 13. napján tett nyilatkozatukban, majd a 2004. december 29-én és 2005. április 2. napján kelt megállapodásokban kifejezetten rögzítették a felek, hogy az I. r. felperes felé a tartozás összege kizárólag a 2004. január 1. napján átadott 9 500 000 Ft, és 104 994 500 Ft, a 2004. február 6. napján átadott 2 000 000 Ft, a 2004. április 5. napján átadott 25 000 EUR, valamint a 2004. július 1. napján engedményezett 5000 EUR, illetve a 2004. december 13. napján átadott 7 000 000 Ft tőke és járulékaiból tevődik össze, míg a II. r. felperes felé a 2004. január 1. napján átadott 25 000 000 Ft tőke és járulékaik összegű tartozások állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződések - azokat helyesen értelmezve - azt tükrözik, hogy a felek a 2004. évben megkötött kölcsönszerződésekkel az aktuális időszaknak megfelelően rendezték a jogviszonyaikat, a felperesek az I-II. r. alperesek akkori vagyoni helyzete alapján kötötték meg a korábbiakhoz képest új feltételeket tartalmazó szerződéseiket, és a kölcsön visszafizetésének fedezetéül az I-II. r. alpereseknek a meghatározott gazdasági társaságokban való részesedéseit - és nem másokat - fogadtak el. A fedezeti körbe nem tartoztak bele a perben érintett, ekkor már nem az I-II. r. alperes vagyonát képező ingatlanok.

Mivel a felperesek nem tudták bizonyítani azt, hogy a perbeli adásvételi szerződések tárgyát képező ingatlanok az igényük kielégítési alapját szolgálták volna, ezért az elsőfokú bíróság elutasította a felperesek keresetét.

A peresztes felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. és VIII. r. alperesek ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltsége, valamint a VII.r. alperes részére az első- és másodfokú eseti gondnoki díj, illetve a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték megfizetésére.

A Vht. 201. § (1) bekezdése szerint rendelkezett a Bács-Kiskun Megyei Bíróság által elrendelt biztosítási intézkedések megszüntetéséről, és megkereste az illetékes földhivatalt a zárlatok törlése végett.

Az ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, kérték az elsőfokú bíróság ítéletének a módosított keresetüknek megfelelő megváltoztatását, és az alperesek kötelezését az első- és másodfokú eljárással felmerült perköltségük viselésére.

Fellebbezési hivatkozásuk szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból téves jogi következtetéseket vont le.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy a 2004. évben megkötött kölcsönszerződéseknek a korábbi évekre visszanyúló előzményei voltak, és hogy a keresettel támadott adásvételi szerződéseket megelőzően - 1999. szeptember 3. és 2000. december 31. napja közötti szerződésekből - az I-II. r. alpereseknek 100 000 000 Ft-ot meghaladó kölcsöntartozása állt fent.

Tényként lett bizonyítva a perben az is, hogy az alperesek a fennálló tartozásaikból végrehajtás útján csak azok töredékét fizették meg.

Nem vitatták az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában szereplő azon megállapítást sem, hogy a 2004. évi kölcsönszerződések megkötésekor figyelembe lettek véve a korábbi szerződésekből eredő tartozások összege.

Álláspontjuk szerint azonban tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy a 2004. évi szerződések megkötésekor a követelések fedezetét nem képezték a keresettel támadott szerződésekkel érintett ingatlanok, mivel a felperesek az I-II. r. alperesek akkori vagyonát vették alapul. Az alperesek ugyanis csalárd módon eltitkolták az I-II. r. felperesek előtt a perbeli ingatlanok fedezetelvonó elidegenítését, ezért az I-II. r. felperesek okkal voltak abban a hiszemben, hogy azok is a tartozások fedezetét képezik a társaságbeli üzletrészek mellett.

Véleményük szerint azt is bizonyították, hogy az I-II. r. alperesek akarata szerint kellett megújítani mindig a kölcsönszerződéseket, és egyidejűleg a régieket megsemmisíteni.

Hivatkoztak arra is, hogy amennyiben a felperesek tudtak volna arról, hogy a fedezetük részben elvonásra került, elzárkóztak volna a szerződések megújításától, sőt mindet lejárttá tették volna, és azonnal igényrel léptek volna fel a szerződések fedezetelvonó jellege miatt.

Hangsúlyozták, hogy a perben megállapítható volt, miszerint az I-II. r. alpereseknek az 1999-2000. évi kölcsönszerződésekből eredően több mint 100 000 000 Ft tartozása állt fenn a felperesek felé, amelynek fedezetét képezték a perbeli ingatlanok is. Az I-II. r. alperesek erről tudva idegenítették el az ingatlanokat a hozzátartozóiknak, ezzel elvonták nagyrészt a tartozások fedezetét. Az I-II. r. felperesekkel kötött kölcsönszerződéseiket úgy újították meg, hogy a korábbi tartozások be lettek építve az újabb szerződésekbe, és csalárd módon eltitkolták a felperesek előtt a fedezetül szolgáló ingatlanok elidegenítését.

A Ptk. 203. § (1)-(2) bekezdései értelmében a törvényes vélelemmel szemben a fedezetelvonó szerződést kötő feleket terheli a bizonyítási kötelezettség. Mivel a jelen perben fel sem merült, hogy a jogelőd nem tudott a szerződések fedezetelvonó jellegéről - és az elsőfokú bíróság sem állapított meg ilyet -, azaz a törvényi vélelem nem került megdöntésre, ezért a szerződések hatálytalanságának megállapításához szükséges valamennyi feltétel bizonyított volt. A szerződéskötések időpontjában a felpereseknek fennállt az I-II. r. alperesekkel szemben több mint 100 000 000 Ft összegű követelése, a szerződésekben érintett ingatlanok a felperesek követelésének fedezetül szolgálhattak volna, de a fedezet elvonása miatt a felperesek követelése nagyrészt kielégítetlen maradt. Ezért álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek nem tudták bizonyítani azt, hogy a perbeli adásvételi szerződések tárgyát képező ingatlanok az igényük kielégítési alapját szolgálták volna.

Hivatkoztak arra is, hogy sem a jogszabály, sem az e körben kialakult bírói gyakorlat nem kívánja meg annak pontos meghatározását, hogy mely szerződésből eredően, és a

fedezetelvonó szerződés megkötésekor pontosan milyen összegben állt fent igényük. A szerződések tárgya és az igény kielégítési alapja között csupán annyi összefüggésnek kell fennállnia, hogy a szerződést kötőknek tudomással kell bírniuk a tartozás fennállásáról, és arról, hogy a szerződés tárgyai a tartozások kielégítési alapját képezhetik, és hogy a szerződéssel a kielégítési alapot részben vagy egészben elvonják. Ez az összefüggés pedig a jelen perben megállapítást nyert.

Hangsúlyozták, hogy a perbeli esetben a szerződések előkészítését, lebonyolítását az I-II. r. alperesek intézték, az eljárásban csak formális volt az eseti gondnok részvétele, ezen túl a közeli hozzátartozói viszony miatt a törvényes vélelem is fennáll, vagyis megállapításra kerülhet az alperesek rosszhiszemősége.

Hivatkoztak a Bírósági Döntések Tárában 2007. évben 1536. sorszám alatt, illetve a Bírósági Határozatokban EBH 2002/742. sorszám alatt megjelent eseti döntésekre.

A II., a VII-VIII. r. alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását, és a felpereseknek a másodfokú perköltségük viselésére kötelezését kérték.

Az I-II. r. felperesek az ítéletablára 7. sorszám alatt érkeztetett beadványukban megalapozatlannak találták az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában írt azon megállapítást, hogy a felek a 2004. évben megkötött kölcsönszerződésekkel az aktuális időszaknak megfelelően, új alapokra helyezték a jogviszonyukat.

A perben egyik fél sem állította azt, hogy az I-II. r. alperesek 2003. december 31-én visszaadták volna az I. r. felperestől felvett kölcsönt, majd másnap, 2004. január 1. napján az I. r. felperes újabb kölcsönt nyújtott volna. Lényegében a korábbi szerződések kerültek meghosszabbításra 2004. január 1-jén formailag új szerződések megkötésével.

Ezt az állítást támasztja alá a II. r. alperesnek a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztályán 2005. július 5-én tett nyilatkozata, illetve az I. r. alperesnek a ...-i Városi Ügyészségen 2005. augusztus 16. napján, illetve a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztályán 2005. szeptember 29-én tett nyilatkozatai.

A korábbi peres eljárásokban érvényesített kereseti követelés is a felperesek állítását igazolják szakmailag.

Tévesnek és iratellenesnek tartották az elsőfokú bíróság ítéletének azon megállapítását is, hogy a tartozás alapjául szolgáló szerződés pontos tartalmának ismerete nélkül nem lehet kapcsolatot teremteni a kölcsönszerződés és azok kielégítési alapja között. Valamennyi szerződés ugyanis egy kaptafára készült, csak az összegek eltérőek bennük.

Hivatkoztak arra, hogy a megismételt eljárásban a felperesek igazolták, miszerint az I-II.r. alpereseknek nem voltak olyan cégeik, illetve egyéb vagyonuk, amelyek lehetővé tették volna azt, hogy a perbeli ingatlanok ne tartozzanak bele a fedezeti körbe. E vonatkozásban utalt arra, hogy az I-II. r. alperesek rosszhiszeműen jártak el akkor, amikor elhallgatták az I. r. felperes elől azt, hogy G.Gy-nek is nagyobb összeggel tartoztak 2000. év elejétől kezdve, és ezért G.Gy-nek opciós joga volt az alpereseknek a N. Kft-ben, illetve a Q-P. Kft-ban meglévő üzletrészeikre. Ezen cégeken kívül az alpereseknek nem voltak további értékes cégeik.

Hivatkoztak arra is, hogy az alperesek 1999. évtől kezdve B.I. felé is nagy összegekkel tartoztak, amely tényt ugyancsak eltitkolták a felperesek elől.

Az alpereseknek a fedezeti kört csökkentő magatartását mutatja az is, hogy a ..., ... szám alatti ingatlanon 2000. június 13. napjától R.R.-nek 29 000 000 Ft-os jelzálogjoga állt fenn kölcsöntartozás fejében, amely jelzálogjog 2001. augusztus 8. napján lett törölve. Ezt követően, 2001. augusztus 22. napján értékesítették gyermekeiknek ezt az ingatlant, illetve ezt megelőzően, 2001. augusztus 10-én négy korábbi ingatlant is. Valószínűsíthető, hogy a jelzálog törléséhez szükséges pénzt az I. r. felperes által nyújtott kölcsön jelentette. A per adatai alapján az elsőfokú bíróság által tett megállapítással ellentétben éppen az állapítható meg, hogy a perbeli ingatlanokon kívül az I-II. r. alpereseknek jóformán semmilyen szabad rendelkezésű vagyona nem volt, az egyéb ingatlanaik pedig nem nyújtottak fedezetet az I. r. felperes által nyújtott kölcsön visszafizetésére.

Előadták, hogy a felperesek felszámolási eljárást kezdeményeztek az alperesek tulajdonában álló M-É. Kft-vel szemben, de az alperesek a tartozásuk kifizetése helyett tagi kölcsön visszafizetése címén 98 430 163 Ft-ot kivettek az M-É. Kft-ből, ám a pénzből semmit sem fizettek vissza az I-II. r. felpereseknek.

Hivatkoztak a BH 1995. évi 458. számú eseti döntésre, amely szerint nem csak akkor lehet fedezetnek tekinteti egy ingatlant, ha az a kölcsönszerződésben ki is van kötve.

Az ítélet tábla a felperesek fellebbezését nem találta megalapozottnak.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság mindenben eleget tett az ítélet táblának az alapeljárásban meghozott, az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező végzésében foglalt iránymutatásnak.

A felperesek az újraindult eljárásban már nem tartották fenn sem az üzletrészek adásvételi szerződése érvénytelenségének a megállapítására vonatkozó, eredeti keresetüket, sem az ingatlan adásvételi szerződések érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetüket, a perben az ingatlanok adásvételére vonatkozó szerződések hatálytalanságának a megállapítását kérték, azok fedezetelvonó jellege miatt.

Az elsőfokú bíróság a jogvita alapjául szolgáló történeti tényállást - a kölcsönszerződések lényeges feltételeit és körülményeit illetően - a lehetséges, de elégséges megállapítások szintjén feltárta. Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás helyes, a bíróság a felek által szolgáltatott bizonyítékokat a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint egymással összevetve és a maguk összességében értékelte.

Az elsőfokú bíróság a helyes tényállásból levont következtetései eredményeként jogszerű és megalapozott döntést hozott. Ítélete indokolásában részletesen, minden értékelhető bizonyítékot és adatot figyelembe véve tett megállapításokat. Az indokolás önmagában kiegészítésre nem szorul, az ítélet tábla csupán a felperesek fellebbezésére tekintettel tartja szükségesnek kiemelni az alábbiakat.

A perben alanyi oldalon eredetileg megnevezett felek egy hosszabb időt átívelő, szövevényes polgári jogi kapcsolatban álltak egymással, nehezen feltárható tartalmú ügyletkötések kapcsán. Az elsőfokú bíróság azonban helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a 2004. évben megkötött kölcsönszerződésekkel a felek - az aktuális időszaknak megfelelően - rendezték a jogviszonyaikat, azokat új alapokra helyezték.

Az elsőfokú bíróságnak megalapozott és pontos megállapítása az, hogy a felperesek az I-II. r. alperesek akkori vagyoni helyzete alapján kötötték meg az új szerződéseiket, ebből pedig az következik, hogy az I-II. r. alperesnek a keresetben megjelölt gazdasági

társaságokban való részesedéseit (üzletrészeit), és nem más vagyoni eszközöket fogadtak el, mint a kölcsön fedezetét. A felperesek keresetében hivatkozott, ekkor már az I-II. r. alperesek vagyonát nem képező ingatlanok ebbe a fedezeti körbe nem tartoztak bele. Helyesen erre a következtetésre jutott az elsőfokú bíróság is, mivel valójában a perbeli adatok között nincs is nyoma annak, hogy a felperesek mire alapítják azokat az állításaikat, miszerint a szóban forgó ingatlanok fedezetül szolgáltak a nyújtott kölcsönöknek.

A felperesek fellebbezésükben alaptalanul hivatkoztak arra is - ami egyébként a kereseti kérelmükkel szorosan nem függ össze -, hogy abban az esetben, ha tudtak volna az I-II. r. alperesek által kötött ingatlan adásvételi szerződésekről, akkor meg sem kötötték volna 2004. évben az újabb kölcsönszerződéseket. A Ptk. 205. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre, ha a felek a lényeges, vagy bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben megállapodnak. A perbeli adatok szerint a szerződéskötéskor fel sem merült, a felek nem tartották olyan lényeges körülménynek a kölcsönök fedezete mibenlétének a pontosítását, hogy arra kiterjedjen a megállapodásuk, ezért az a tény, hogy az I-II. r. alperesek nem tájékoztatták a felpereseket arról, hogy időközben elidegenítették a perbeli ingatlanaikat, nem minősül olyan, lényeges körülményben való tévedésnek, amely a Ptk. 210. § (1) bekezdése alapján alapot adna a felpereseknek a kölcsönszerződések megtámadására - amelyre egyébként kereseti kérelmük sem volt.

A 2004. január 1. napján - és azt követően - kötött kölcsönszerződéseket az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte a Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján önálló szerződéseként, és ezt az értelmezést megerősítik a felek által 2004. január 13. napján aláírt közös nyilatkozatok is. A felperesek maguk is jogi ismeretekkel rendelkeztek, így alappal nem hivatkozhattak arra, hogy a szerződések, illetve a közös nyilatkozatok megfogalmazása nem a szerződéskori akaratukat tükrözte.

A Ptk. 207. § (5) bekezdése szerint pedig a felek titkos fenntartása, vagy rejtett indoka a szerződés érvényessége szempontjából közömbös.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét mindezekre figyelemmel a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésére is -, annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

A felperesek pervesztesek lettek, ezért viselniük kell a másodfokú eljárással felmerült költségeiket. Mivel az eljárás megismétlésére azért került sor, mert a Debreceni Ítélet tábla a Gf. III. 30.173/2007/4. számú végzésével - a fellebbezési kérelem, illetve fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - hatályon kívül helyezte az elsőfokú bíróság - a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 10. G. 40.348/2005/107-I. számú ítéletét -, ezért az eljárás az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51. § (1) bekezdése szerint illetékmentes volt, ezért az I-II. r. felpereseket egyetemlegesen kötelezte a II. és VIII. r. alperesek jogi képviselőjének a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, (4)-(6) bekezdései, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján 200 000 Ft + ÁFA = 250 000 Ft összegben megállapított ügyvédi munkadíjából álló perköltsége megfizetésére.

A VII. r. alperes nevében eljáró eseti gondnok díjáról az ítélet tábla nem rendelkezett, mivel a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló, a 173/2009. (VIII.29.) Korm. rendelet 39. § (1) bekezdésével módosított 149/1997. (IX.10.) Korm.

rendelet 141. § (3) bekezdése szerint az eseti gondnok munkadíjáról az eseti gondnok felmentéséről határozatot hozó gyámhatóság fogja megállapítani.

Debrecen, 2010. november hó 09. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó